

Dostala se Vám do rukou publikace, která obsahuje statistická data z **Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS)**. Přináší informace o výši a struktuře zaměstnanosti, nezaměstnanosti a ekonomicky neaktivním obyvatelstvu krajů ČR. Data jsou hodnocena podle doporučení Mezinárodní organizace práce a plně respektují definice jednotlivých ukazatelů VŠPS podle požadavků Eurostatu.

Český statistický úřad (www.czso.cz)
Odbor statistiky trhu práce a rovných příležitostí

Kontaktní zaměstnanec:
Ing. Gabriela Strašilová
email: gabriela.strasilova@czso.cz
tel.: +420 274 052 352

Zdroj obrázků:
shutterstock.com

Obsah

Základní informace o VŠPS

I	Co je to VŠPS?	2
II	Co lze získat z VŠPS	3
III	Jak se zjišťují data	4
IV	Co nelze získat z VŠPS	6
V	Jak pracovat s daty VŠPS	8
VI	Datové zdroje a publikace	9

Trh práce v krajích ČR

VII	Zaměstnanost	10
VIII	Nezaměstnanost	16
IX	Vzdělání	19

I. Co je to VŠPS

Výběrové šetření pracovních sil (dále jen VŠPS) provádí Český statistický úřad nepřetržitě od prosince 1992 na území celé ČR. Přes 200 tazatelů osloví každé čtvrtletí kolem 55 tis. respondentů. Hlavním cílem VŠPS je získávání pravidelných informací o situaci na trhu práce. Data jsou dále analyzována z různých hledisek, zejména ekonomických, sociálních, demografických atd.

Výběrové šetření pracovních sil (Labour force survey - LFS) probíhá ve všech členských zemích EU podle stejné metodiky řízené Eurostatem.

LFS je minimálně ovlivněno specifiky legislativy jednotlivých zemí a výsledky jsou proto považovány za objektivní nástroj pro porovnávání situace na trhu práce mezi členskými zeměmi

EU. Obsah standardů se však stále vyvíjí a v této souvislosti se provádějí příslušné změny v národním dotazníku.

Obsahem a cílem VŠPS je kvalifikovaně odhadnout výši zaměstnanosti v organizacích a firmách včetně samostatné činnosti osob podnikajících podle živnostenského zákona a dalších právních norem.

Předmětem šetření jsou všechny **osoby obvykle bydlící v domácnostech šetřených bytů**, které setrvávají či mají v úmyslu zůstat na území České republiky alespoň jeden rok. Přitom není rozhodující, mají-li v šetřeném bytě trvalý, dlouhodobý, přechodný nebo nehlášený pobyt.

Mohou naši tazatelé zazvonit i u vašich dveří? Ano, pokud se byt, ve kterém žijete, dostane do našeho výběru.

Velikost výběrového souboru je odvozena především z počtu obyvatel okresu a kraje s ohledem na reprezentativnost výběru. Výběr bytů k šetření je uskutečňován ve dvou stupních:

- jednotkou výběru prvního stupně je sčítací obvod
- jednotkou výběru druhého stupně je byt

Tzn., že nejdříve se vyberou sčítací obvody a poté se v rámci vybraných sčítacích obvodů vyberou konkrétní byty. Výběr na prvním stupni je prováděn metodou znáhodněného systematického výběru s pravděpodobnostmi zahrnutí přímo úměrnými počtu trvale obydlených bytů ve sčítacích obvodech. Tzn., že čím má sčítací obvod více obydlených bytů, tím je větší pravděpodobnost, že bude vybrán.

II. Co lze získat z VŠPS

VŠPS umožňuje získat informace o výši a struktuře pracovní síly v ČR z hlediska vývoje za posledních 20 let, současného stavu a možnosti dalšího vývoje. Široký okruh otázek o sociální a demografické charakteristice respondentů a jejich domácností nabízí množství potřebných informací pro instituce, které využívají těchto informací v oblasti sociální a zaměstnanecké politiky. VŠPS dále doplňuje pravidelné informace Ministerstva práce a sociálních věcí o vývoji na trhu práce a o realizaci aktivní politiky zaměstnanosti.

VŠPS poskytuje informace

- o osobách zaměstnaných, nezaměstnaných a ekonomicky neaktivních
- od roku 1993
- čtvrtletně, roční průměry
- za celou ČR a kraje ČR

Zjišťuje se aktuální struktura **zaměstnanosti** podle

- pohlaví a věku
- kvalifikace
- odvětví
- charakteru zaměstnání respondentů

Dále jsou šetřeny údaje o

- výši odpracované doby
- rozsahu podzaměstnanosti
- souběhu zaměstnání
- mobility pracovních sil

Stejně tak se zjišťují informace o **nezaměstnanosti**, např.

- pohlaví, věk a vzdělání nezaměstnaných
- způsob a doba hledání zaměstnání
- údaje o posledním zaměstnání
- údaje o hledaném zaměstnání

VŠPS je jediným kontinuálním zdrojem dat o vzdělanostní struktuře obyvatel ČR.

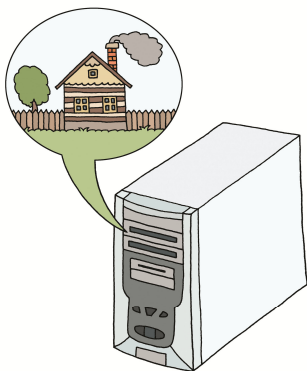
Šetření se provádí v kalendářních **čtvrtletích**, to znamená, že je možné získat jak údaje za jednotlivá čtvrtletí tak i **roční průměry**. Odhady měr zaměstnanosti, nezaměstnanosti a ekonomické aktivity jsou publikovány také za jednotlivé měsíce.

III. Jak se zjišťují data?

Český statistický úřad provádí různá šetření nejen v podnicích, ale i v domácnostech.

Takto se zjišťují např. příjmy, vydání a spotřeba domácností (statistika rodinných účtů), příjmy a životní podmínky domácností (šetření SILC) nebo zaměstnanost a nezaměstnanost (výběrové šetření pracovních sil – VŠPS).

Výběr domácností, které budou osloveny, se provádí tak, že počítač náhodně vygeneruje adresy z databáze domů a bytů v ČR, které splňují jistá kritéria výběru (např. poměrné zastoupení měst a obcí, jejich velikost a lokalita).

V těchto šetřeních jsou data zjišťována tazateli osobně, popřípadě telefonicky.

Získaná data jsou následně doručena do ČSÚ. V příslušných odděleních ČSÚ pak probíhá zpracování a kontrola získaných dat, jejich dopočty na celkovou populaci v ČR a následná analýza výsledků.

Nakonec se z dat vytvoří souhrnné statistické údaje, které jsou zpracovány do přehledných tabulek a grafů a ty jsou pak zveřejněny ve formě publikací na internetu.

Co nelze získat z dat VŠPS?

Registrovaná míra nezaměstnanosti

V ČR je nezaměstnanost definována dvojím způsobem:

Úřady práce evidují počty registrovaných uchazečů o práci, přičemž podmínky pro registraci definuje národní legislativa. Tyto počty nezaměstnaných jsou používány Ministerstvem práce a sociálních věcí (MPSV) jako podklad pro rozhodovací a legislativní kroky v oblasti domácího trhu práce. Z počtu registrovaných uchazečů se počítá registrovaná míra nezaměstnanosti, kterou MPSV měsíčně zveřejňuje.

VŠPS používá metodiku Mezinárodního úřadu práce (International Labour Organisation – ILO) a Eurostatu (statistický úřad EU). Nezaměstnaný je potom jen ten, kdo práci nemá, aktivně ji hledá a je schopen nastoupit do 14 dnů. Z počtu nezaměstnaných se počítá obecná míra nezaměstnanosti. Tyto počty a míry jsou vhodné především k mezinárodnímu srovnání.

Vojáci

Podobně jako pro cizince, tak i pro vojáky je charakteristické, že jich relativně vysoký počet bydlí v hromadných ubytovacích zařízeních, tedy v zařízeních, která nejsou předmětem šetření VŠPS. Jejich počet je tedy lépe zjišťovat z administrativních zdrojů.

Pendleři

VŠPS je jediným zdrojem v České republice, který je schopen poskytovat údaje o pendlerech. Pendlerem je osoba, která má obvyklé bydliště na území České republiky, ale pracuje na území jiného státu (nejčastěji v Německu, Rakousku, ale i ve Velké Británii či Irsku). Přesto jsou údaje z VŠPS značně podhodnocené, protože je obtížné zastihnout tyto osoby v jejich domácnosti v České republice.

Skrytá zaměstnanost

Podobně jako u pendlerů by VŠPS mohlo být zdrojem, který by teoreticky zahrnoval i osoby pracující na černo. Ačkoli je šetření VŠPS zcela anonymní, respondenti většinou nevedou práci, která není ve shodě s pracovní legislativou platnou na území České republiky. Navíc ve VŠPS neexistuje otázka typu „Vykonáváte nějakou pracovní činnost, která není v souladu s platnou legislativou na území ČR?“

Cizinci

Data z VŠPS nelze využít k analýzám pracovní aktivity cizinců pracujících na území České republiky. Hlavním důvodem je vymezení osob, které se mohou účastnit šetření, neboť ve VŠPS jsou šetřeny jen osoby obvykle

bydlící v domácnostech šetřených bytů, které setrvávají či mají v úmyslu zůstat na území České republiky alespoň jeden rok. Dle této definice nejsou šetřeny osoby žijící v kolektivních domácnostech (např. ubytovny, domovy důchodců, nouzová obydlí atd.). Přitom z jiných statistik můžeme odhadnout, že v ubytovnách žije relativně vysoký počet cizinců. A dále velký počet cizinců zde pobývá pouze krátkodobě, či za práci pouze dojíždí z ostatních států (např. Slovensko) do České republiky. Dalším důvodem je nižší ochota cizinců účastnit se šetření, například právě z důvodu jazykové bariéry.

Údaje o cizincích je jednoznačně lepší čerpat z administrativních zdrojů. Např. Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) eviduje počty pracujících cizinců v pozici zaměstnanců a Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) eviduje pracující cizince v pozici zaměstnavatelů.

Jak pracovat s daty VŠPS

VŠPS je ze své podstaty výběrové šetření a nešetří tudíž celou populaci. Výsledné hodnoty jsou sice přepočteny na celou republiku, ale to neznamená, že jsou dotazovány všechny osoby s obvyklým bydlištěm na území ČR.

Zjednodušeně se to dá vysvětlit, že jedna osoba ve výběru reprezentuje spoustu dalších osob, pokud jsou stejného pohlaví, mají shodný věk a žijí ve stejném regionu. Výsledky lze tedy vztáhnout na celou populaci nebo použít jako nevážené, které zahrnují skutečně vyšetřený počet osob. To nám může pomoci rozhodnout, zda dané třídění je příliš podrobné či ne.

Přesnost údajů klesá se snižující se velikostí vzorku. Roční průměry menší než 3000 osob se považují za údaje s nízkou spolehlivostí.

Pokud zajdeme do přílišného detailu, můžeme zjistit, že nám některá hodnota ze čtvrtletí na čtvrtletí až trojnásobně vzrostla, což je samozřejmě obrovský nárůst. Ve skutečnosti ovšem žádný růst být nemusel, pouze jsme měli štěstí, že se nám do výběru dostaly např. další dvě osoby, zatímco v minulém čtvrtletí byla jenom jedna.

Dle výsledků VŠPS by se dala zformulovat tato věta:

„Ve 3. čtvrtletí roku 2010 činil počet mužů ve věku 20-24 let s dosaženým vysokoškolským vzděláním, kteří pracují na částečný úvazek 0,5 tis. osob, ale ve 4. čtvrtletí roku 2010 to bylo již 1,5 tis., což je trojnásobný nárůst.“

Ve skutečnosti ve třetím čtvrtletí byly ve výběru dvě osoby a ve čtvrtém čtvrtletí šest. Takto definovaný ukazatel je zcela nesmyslný a nemůže poskytnout jakýkoliv relevantní výsledek.

Co to jsou výběrové chyby a intervaly spolehlivosti?

S výběrovými šetřeními jsou spjaté tzv. výběrové chyby. Ty vznikají vztažením charakteristik výběrového souboru na celý základní soubor a lze je interpretovat pomocí intervalů spolehlivosti. Např.

ve 3. čtvrtletí 2014 byl u míry nezaměstnanosti ČR (5,9 %) interval spolehlivosti 0,3 %. To znamená, že s 95% pravděpodobností leží skutečná hodnota odhadované míry nezaměstnanosti mezi 5,6 % a 6,2 %. Více informací o intervalech spolehlivosti a metodice VŠPS naleznete na stránkách ČSÚ v sekci Statistika, Zaměstnanost a nezaměstnanost, Metodika:

http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/zam_vsps

Datové zdroje a publikace VŠPS

Český statistický úřad – www.czso.cz

(Záložka Statistiky → Zaměstnanost, nezaměstnanost)

Analýzy

- Čtvrtletní analýza VŠPS na aktuální téma
- Postavení českého trhu práce na aktuální téma (porovnání ČR s ostatními zeměmi EU, čtvrtletně)

Datové soubory

- Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS – čtvrtletní údaje (definitivní)
- Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS – roční průměry
- Trh práce v krajském srovnání
- Trh práce v ČR – časové řady (1993 až 2014)

Rychlé informace

- Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS (předběžné výsledky, čtvrtletně)
- Míry zaměstnanosti, nezaměstnanosti a ekonomické aktivity (měsíčně)

Prezentace z tiskových konferencí

- Mladí lidé na trhu práce (listopad 2014)
- Trh práce 1993– 2013 (srpen 2014)
- Kulatý stůl: Ženy v práci (červen 2014)

Další zdroje dat o trhu práce v ČR

ČSÚ - www.czso.cz

(Záložka Statistiky → Mzdy a náklady práce)

- Počty zaměstnanců – podnikové výkaznictví
- Mzdy a náklady práce

MPSV - <http://portal.mpsv.cz/sz/stat>

- Nezaměstnanost – počet registrovaných uchazečů o zaměstnání na ÚP
- Nabídka a poptávka na trhu práce
- Zaměstnávání cizinců

MPO - www.rzp.cz/statistikySbj.html

- Roční přehled podnikatelů a živností

VII. Zaměstnanost

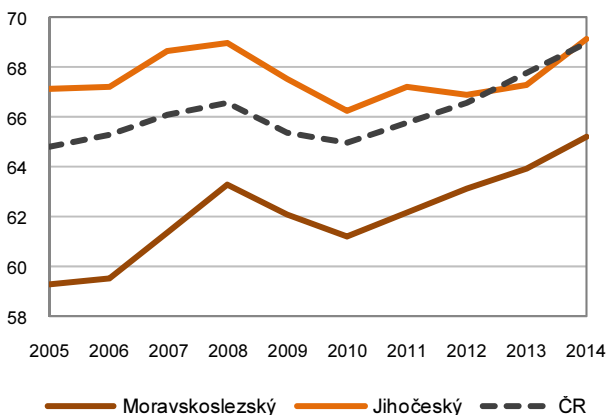
Míra zaměstnanosti udává procento zaměstnaných osob z celkového počtu obyvatel.

Česká republika je specifická výsadním postavením svého hlavního města v mnoha socioekonomických charakteristikách, nevyjímaje ty o trhu práce. Praha (někdy spolu s Brnem) tak velmi ovlivňuje republikové průměry např. díky nízké míře nezaměstnanosti nebo vysoké míře zaměstnanosti.

Míra zaměstnanosti se v ČR za posledních 10 let zvýšila o 4,2 procentního bodu na 69,0 %. Ke zvýšení došlo ve všech krajích, samozřejmě na zvyšování měla vliv ekonomická krize. Dlouhodobě je na tom nejhůře Moravskoslezský kraj, ve kterém zaměstnaní navíc odpracovali nejméně hodin týdně. Nízkou zaměstnanost má také Ústecký a Olomoucký kraj. Nejvyšší zaměstnanost má naše hlavní město, nad 70% hranici se dostal Plzeňský, Středočeský a Pardubický kraj.

Nejvyšší zaměstnaností se může pochlubit Praha, naopak nejnižší zaměstnanost je stále v Ústeckém a Moravskoslezském kraji. Tam se však situace postupně zlepšuje.

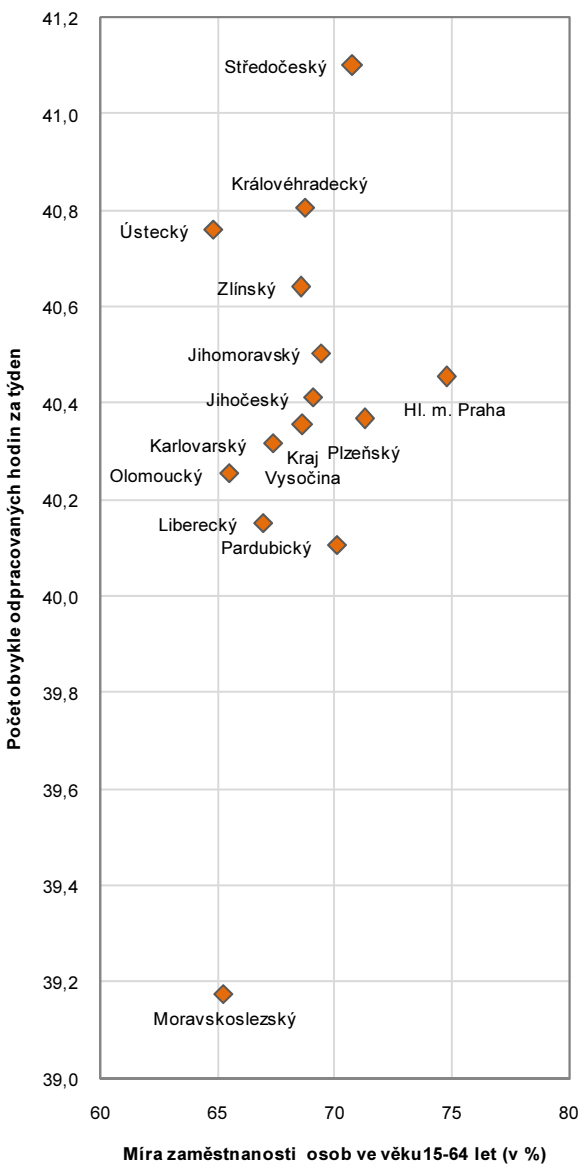
Míra zaměstnanosti osob ve věku 15-64 let v krajích s nejvyšším a nejnižším přírůstkem za posledních 10 let, v %

Zdroj: ČSÚ- VŠPS

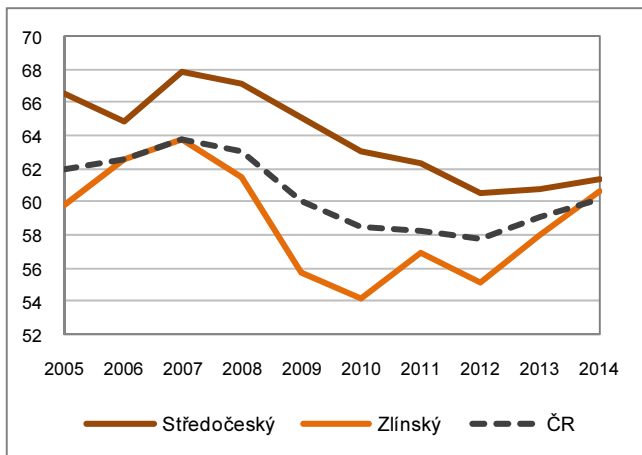
V roce 2014 průměrně odpracovali zaměstnaní ve všech krajích kromě Moravskoslezského více než 40 hodin týdně. Nejvíce ve Středočeském a Královéhradeckém kraji. Avšak druhé zaměstnaní mělo v ČR pouze 2 % zaměstnaných. Před ekonomickou krizí byl počet obvykle odpracovaných hodin za týden vyšší, např. v Praze více než 43 hodin týdně.

Průměrný týdenní počet odpracovaných hodin a míra zaměstnanosti v krajích ČR, 2014, v %

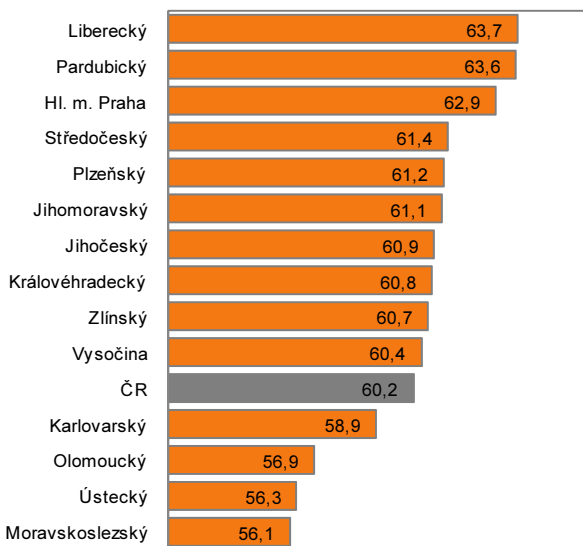
Zdroj: ČSÚ- VŠPS

Míra zaměstnanosti osob ve věku 20-29 let v krajích s nejvyšším a nejnižším rozdílem v uplynulých 10 letech, v %

Zdroj: ČSÚ- VŠPS

Míra zaměstnanosti mladých osob v krajích ČR, 2014, v %

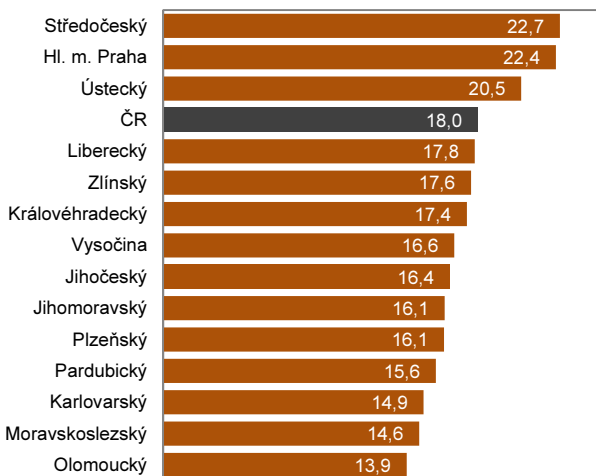
Zdroj: ČSÚ- VŠPS

Zatímco celková míra zaměstnanosti se v posledních 10 letech zvýšila, u zaměstnanosti mladých osob (20-29 let) tomu bylo jinak. Téměř ve všech krajích se míra zaměstnanosti mladých snížila, zejména po roce 2008 v souvislosti

s ekonomickou krizí a rostoucí mírou nezaměstnanosti mladých. Mladí lidé také zůstávali déle ekonomicky neaktivními z důvodu zvyšování si svého vzdělání. Pořadí krajů víceméně kopíruje situaci celkové zaměstnanosti. Graf nalevo dokládá, že např. u Zlínského kraje se v roce 2014 dostala zaměstnanost mladých nad hodnotu z roku 2005, Středočeský kraj reprezentuje kraje s nejméně výrazným propadem zaměstnanosti mladých za posledních 10 let v ČR.

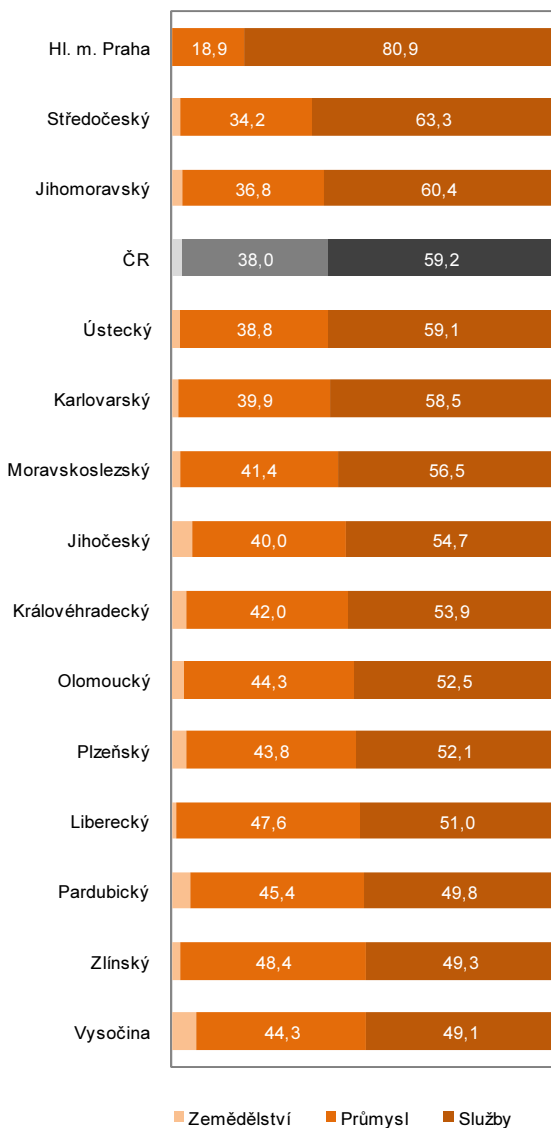
Podíl podnikatelů z celkového počtu zaměstnaných v krajích ČR, 2014, v %

Zdroj: ČSÚ- VŠPS

Podíl podnikatelů se v ČR za posledních 20 let výrazně zvýšil. Zatímco v roce 1993 podnikalo méně než 10 % zaměstnaných, v roce 2014 už 18 %. Nejvíce podnikají obyvatelé Středočeského kraje a Prahy, nejméně obyvatelé Olomouckého a Moravskoslezského kraje. V posledních 5 letech se výrazně zvýšil podíl podnikatelů v Ústeckém kraji.

Podíl zaměstnaných v jednotlivých sektorech národního hospodářství, kraje ČR, 2014, v %

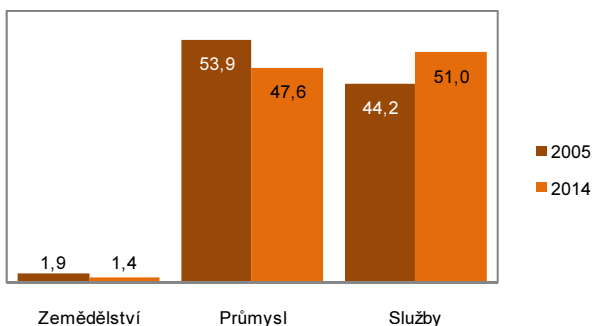
Zdroj: ČSÚ- VŠPS

Vývoj celkové zaměstnanosti byl v ČR provázen pokračujícími změnami v odvětvové skladbě pracujících. V **primárním sektoru** národního hospodářství (**zemědělství, lesnictví a rybářství**) bylo nadále zaměstnáno nejméně osob ze všech odvětví (v roce 2014 2,7 % zaměstnaných osob). Tradičním regionem s nejvyšším podílem zaměstnaných v zemědělství zůstává i nadále Kraj Vysočina, dále Jihočeský kraj s tradičním rybníkářstvím.

Celkový vývoj zaměstnanosti v **sekundárním sektoru (průmyslu a stavebnictví)** byl v posledních letech nejvíce postižen ekonomickou krizí, když se během roku 2009 snížil počet pracujících v sekundárním sektoru v ČR o více než 120 tis. osob. V roce 2014 pracovalo v průmyslu téměř 1,9 mil. osob, v tomto odvětví byl nejvyšší podíl zaměstnaných ve Zlínském a Libereckém kraji, naopak nejmenší v našem hlavním městě.

Nejvíce osob pracuje v ČR v **terciárním sektoru (služeb)**, podobně jako v ostatních zemích Evropy. Vliv Prahy na průměrnou hodnotu ČR je u tohoto ukazatele markantní. Nad průměr ČR se kromě Prahy dostal už jen Středočeský a Jihomoravský kraj. Téměř ve všech krajích pracuje ve službách více než polovina zaměstnaných, pouze v krajích Vysočina, Zlínském a Pardubickém kraji méně než 50 % pracujících.

Podíl zaměstnaných v jednotlivých sektorech národního hospodářství v Libereckém kraji v letech 2005 a 2014, v %

Zdroj: ČSÚ- VŠPS

Změny v odvětvové struktuře zaměstnaných v ČR dokládá vývoj např. v Libereckém kraji. Ve všech krajích ČR se v posledních 10 letech snížil podíl zaměstnaných v primárním sektoru. Na významu vzrostly služby, v Libereckém kraji bylo v tomto odvětví zaměstnáno v roce 2014 více než polovina zaměstnaných, v Praze dokonce více než 80 % zaměstnaných. Pouze v Pardubickém, Olomouckém a Zlínském kraji vzrostl podíl zaměstnaných v průmyslu a ve službách mírně poklesl.

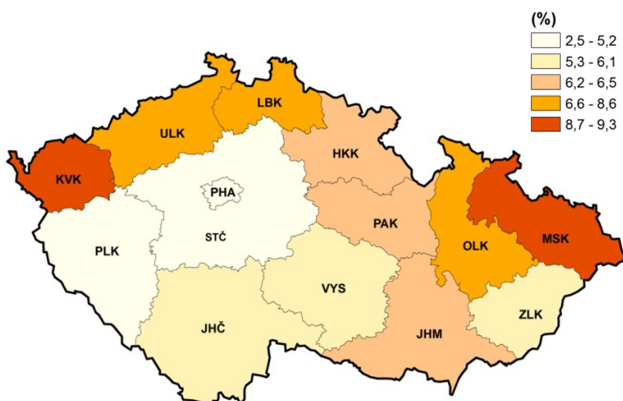
VIII. Nezaměstnanost

V roce 2014 bylo v ČR 323,6 tis. nezaměstnaných osob. Toto číslo je mnohonásobně menší než počet zaměstnaných a pokud se počet nezaměstnaných analyzuje z krajského pohledu, je třeba zvláště respektovat zásady práce s daty z výběrových šetření.

Za nezaměstnané se ve VŠPS považují osoby 15leté a starší, které splňují následující 3 podmínky Mezinárodní organizace práce:

- nebyly zaměstnané
- byly připraveny k nástupu do práce do 14 dnů
- v průběhu posledních 4 týdnů hledaly aktivně práci

Míra nezaměstnanosti 15-64letých osob v krajích ČR, 2014, v %

Zdroj: ČSÚ-VŠPS

Míra nezaměstnanosti osob ve věku 15-64 let se v ČR v posledních 5 letech pohybovala mezi 6 a 7,5 %. V roce 2014 činila 6,2 %. Nejhuře je na tom dlouhodobě Karlovarský, Ústecký a Moravskoslezský kraj, naopak nejlépe naše hlavní město. Oproti předchozím letům se míry nezaměstnanosti všech 14 krajů vešly pod 10% hranici. K tomu přispělo především snížení nezaměstnanosti ve dvou nejpostíženějších krajích, v Ústeckém a Moravskoslezském. Na posledním místě s 9,3 % se umístil Karlovarský kraj.

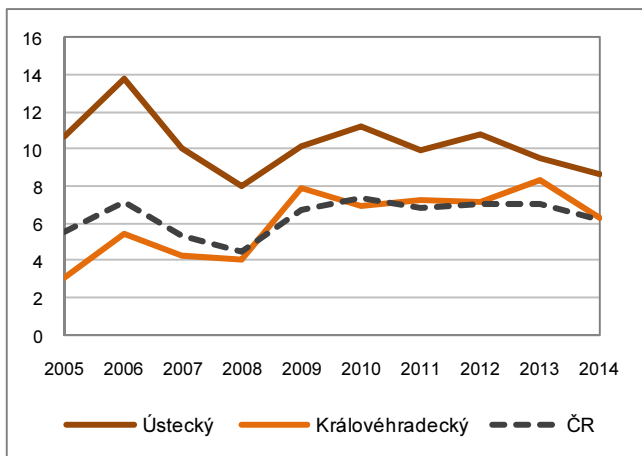
Míra nezaměstnanosti udává procento nezaměstnaných osob z pracovní síly (nezaměstnaní a zaměstnaní).

Míra nezaměstnanosti je jedním z ukazatelů, které velmi rychle reagují na ekonomický vývoj. Její hodnota se v ČR od roku 2006 snižovala v souvislosti s příznivým ekonomickým vývojem a dosáhla svého minima v roce 2008. Během následujících dvou let ale opět vzrostla vlivem ekonomické krize, nejvýrazněji v Královéhradeckém, Karlovarském a Zlínském kraji. Z porovnání hodnot z let 2005 a 2014 vyšel nejlépe Ústecký kraj, míra nezaměstnanosti klesla o 2,1 procentního bodu. Naopak největšího zhoršení v nezaměstnanosti zaznamenal Královéhradecký kraj, míra nezaměstnanosti se zvýšila o 3,8 procentního bodu.

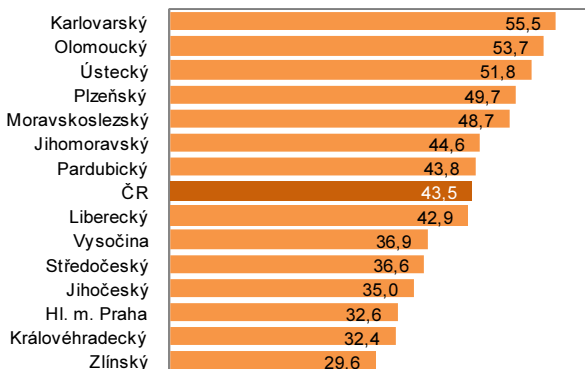
Nejvyšší míra nezaměstnanosti byla v roce 2014 v Karlovarském kraji, nejnižší v Praze.

Vývoj míry nezaměstnanosti 15-64letých osob v krajích s největším zlepšením a zhoršením za uplynulých 10 let, v %

Zdroj: ČSÚ-VŠPS

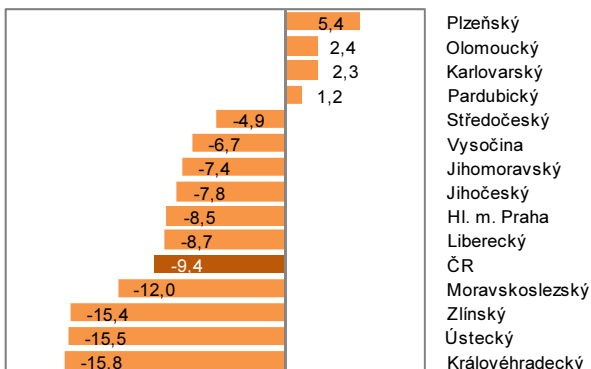
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných z celkového počtu nezaměstnaných v krajích ČR, 2014, v %

Zdroj: ČSÚ-VŠPS

V roce 2014 bylo v ČR 140,6 tis. dlouhodobě nezaměstnaných (bez práce 1 rok a déle), což tvořilo necelou polovinu všech nezaměstnaných. S problémem dlouhodobé nezaměstnanosti se potýkají především kraje s nejvyšší nezaměstnaností, nejméně kraj Zlínský, Královéhradecký a Praha. Počet i podíl dlouhodobě nezaměstnaných mezi roky 2005 a 2014 poklesl téměř ve všech krajích ČR, nejvíce v kraji Královéhradeckém, Ústeckém a Zlínském.

Změna podílu dlouhodobě nezaměstnaných z nezaměstnaných v krajích ČR za uplynulých 10 let, v procentních bodech

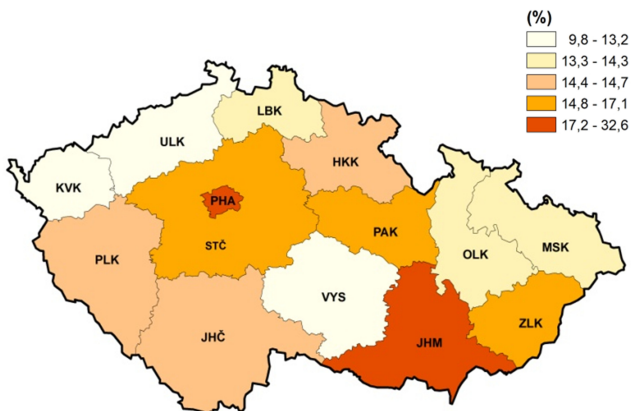

Zdroj: ČSÚ-VŠPS

IX. Vzdělání

Česká republika má mezi zeměmi Evropy specifické postavení kvůli vysokému procentu osob, které dosáhly nejvýše na středoškolské vzdělání. Podíl vysokoškolsky vzdělaných osob je o něco nižší než průměr EU, ale díky zvyšujícímu se počtu studentů na vysokých školách by se již generace narozených po roce 1980 měla vyznačovat podobnou vzdělanostní strukturou jako obyvatelstvo vyspělých zemí EU.

Podíl vysokoškolsky vzdělaných osob z celkového počtu osob ve věku 15 a více let v krajích ČR, 2014, v %

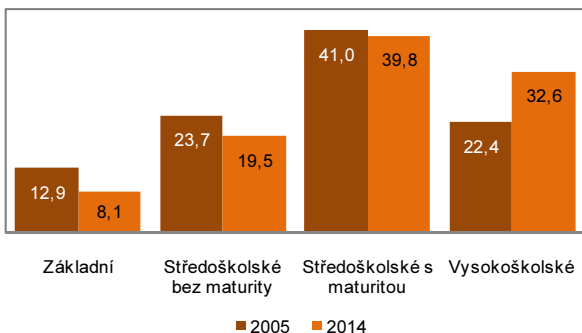

Zdroj: ČSÚ-VŠPS

Nejvzdělanější obyvatelstvo žilo v České republice v Praze. Vysokoškolský diplom vlastnila téměř třetina obyvatel, na středoškolské vzdělání s maturitou dosáhlo téměř 40 % osob starších 15 let. Na druhém místě Jihomoravský kraj s 20,7 % vysokoškoláků v roce 2014, zřejmý je vliv Brna na vzdělanostní strukturu tohoto regionu. Naopak nejméně vzdělané obyvatelstvo žilo v kraji Karlovarském, Ústeckém a Vysočina. Podíl vysokoškoláků s diplomem se pohyboval v Karlovarském kraji pod 10% hranicí, v dalších dvou zmíněných krajích kolem 12 %. V Karlovarském a Ústeckém kraji navíc byl nejvyšší podíl osob, které dosáhly pouze na základní vzdělání (kolem 20 % v roce 2014).

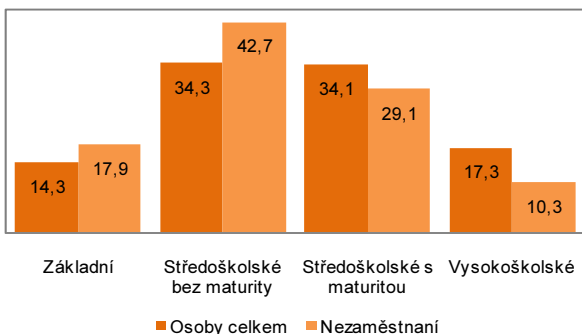
Obyvatelstvo Prahy ve věku 15 a více let dle nejvyššího dosaženého vzdělání v letech 2005 a 2014, v %

Zdroj: ČSÚ-VŠPS

Během posledních 10 let se výrazně změnila vzdělanostní struktura obyvatel všech krajů ČR. Mezi kraje s největšími rozdíly patří naše hlavní město, Středočeský a Jihomoravský kraj. Ve všech krajích se zvýšil podíl vysokoškolsky vzdělaných osob, snížil se podíl osob se základním vzděláním.

Porovnání vzdělanostní struktury obyvatelstva ČR ve věku 15 a více let s osobami nezaměstnanými v roce 2014, v %

Zdroj: ČSÚ-VŠPS

Vzdělanostní struktura se z dotazníku VŠPS dá zjistit i podle ekonomického postavení osob. Z grafu výše vyplývá, že osoby nezaměstnané mají o něco nižší úroveň vzdělání než běžná populace České republiky.

Český statistický úřad
Na padesátém 81
100 82 Praha 10

Tel.: 274 051 111 (ústředna)
Email: infoservis@czso.cz

2015